

ÔN TẬP VĂN NGHỊ LUẬN TRUNG ĐẠI

A. TRI THỨC NGŨ VĂN:

a) Thế nào là văn nghị luận ?

- **Khái niệm:** Là dùng lí lẽ và bằng chứng làm sáng tỏ một vấn đề nào đó.
- **Đề tài:** Viết về thời sự nóng hổi thuộc nhiều lĩnh vực đời sống khác nhau như chính trị, xã hội, kinh tế, triết học, văn hóa, giáo dục,...
- **Mục đích:** Bàn bạc, thảo luận, phê phán hay truyền bá tư tưởng, một quan điểm... nào đó nhằm phục vụ trực tiếp cho lợi ích của một tầng lớp, giai cấp nhất định.

b) Đặc điểm của văn nghị luận:

➤ **Luận điểm:**

- Là ý kiến thể hiện tư tưởng, quan điểm của bài văn được nêu ra dưới hình thức câu khẳng định hay phủ định, được diễn đạt sáng tỏ, dễ hiểu, nhất quán.
- Luận điểm là linh hồn của bài viết, nó thống nhất các đoạn văn thành một khối.
- Luận điểm phải đúng đắn, chân thật, đáp ứng nhu cầu thực tế thì mới có sức thuyết phục.

➤ **Luận cứ:**

- Là lí lẽ và dẫn chứng đưa ra làm cơ sở cho luận điểm.
- Luận cứ phải chân thật, đúng đắn, tiêu biểu, làm cho luận điểm có sức thuyết phục.

➤ **Lập luận:**

- Là cách nêu luận cứ để dẫn đến một luận điểm.
- Lập luận chặt chẽ, hợp lí mới có sức thuyết phục.

B. LUYỆN TẬP:

Câu 1. Căn cứ vào văn bản Chiều dờn đờ và trả lời những câu hỏi sau:

Chiều dờn đờ

Xưa nhà Thương đến đời Bàn Canh năm lần dời đô, nhà Chu đến đời Thành Vương ba lần dời đô. Phải đâu các vua thời Tam đại theo ý riêng mình mà tự tiện chuyển dời? Chỉ vì muốn đóng đô ở nơi trung tâm, mưu toan nghiệp lớn, tính kế muôn đời cho con cháu, trên vâng mệnh trời, dưới theo ý dân, nếu thấy thuận tiện thì thay đổi. Cho nên vận nước lâu dài, phong tục phồn thịnh. Thế mà hai nhà Đinh, Lê lại theo ý riêng mình, khinh thường mệnh trời, không noi theo dấu cũ Thương, Chu, cứ đóng yên đô thành ở nơi đây, khiến cho triều đại không được lâu bền, số vận ngắn ngủi, trăm họ phải hao tổn, muôn vật không được thích nghi. Trẫm rất đau xót về việc đó, không thể không dời đổi.

Hướng gì thành Đại La, kinh đô cũ của Cao Vương: Ở vào nơi trung tâm trời đất, được cái thế rồng cuộn hổ ngồi. Đã đúng ngôi nam bắc đông tây, lại tiện hướng nhìn sông dựa núi. Địa thế rộng mà bằng, đất đai cao mà thoáng. Dân cư khỏi chịu cảnh khốn khổ ngập lụt, muôn vật cũng rất mực phong phú tốt tươi. Xem khắp đất Việt, chỉ nơi này là thắng địa. Thật là chỗ tụ hội trọng yếu của bốn phương đất nước, cũng là nơi kinh đô bậc nhất của đế vương muôn đời.

Trẫm muốn dựa vào sự thuận lợi của đất ấy để định chỗ ở. Các khanh nghĩ thế nào?

a.

- Có ai từng thực hiện việc dời đô để phù hợp với nhu cầu phát triển của một quốc gia trước Lí Công Uẩn chưa?

- Lí Công Uẩn đã dựa trên chứng cứ gì để đưa ra quyết định dời đô? - Vì sao cần đưa ra dẫn chứng về việc dời đô? - Mục đích của việc dời đô là gì?

b. Tác giả quan niệm: *Thế mà hai nhà Đinh, Lê lại theo ý riêng của mình, khinh thường mệnh trời, không noi theo dấu cũ của Thương Chu, cứ đóng yên đô thành ở đây, khiến cho triều đại không được lâu bền, số vận ngắn ngủi, trăm họ phải hao tổn, muôn vật không được thích nghi.* Em hãy xem thêm phần Chú thích, tham khảo thông tin dưới đây và trình bày quan điểm của mình về vấn đề dời đô.

- Nhà Đinh là một triều đại quân chủ phong kiến trong lịch sử Việt Nam, bắt đầu vào năm 968, sau khi Đinh Tiên Hoàng dẹp xong loạn 12 sứ quân thống nhất đất nước và kết thúc vào năm 980, khi con của Đinh Tiên Hoàng là Đinh Phế Đế nhường ngôi cho Lê Hoàn. Quốc hiệu giai đoạn này là Đại Cồ Việt.

- Nhà Lê (Tiền Lê) là một triều đại quân chủ trong lịch sử Việt nam, bắt đầu khi Đinh Phế Đế nhường ngôi cho Lê Hoàn vào năm 980, trải qua ba đời quân chủ và chấm dứt khi Lê Long Đĩnh qua đời. Quốc hiệu vẫn là Đại Cồ Việt.

c. Đọc đoạn Hướng gì thành Đại La ... Các khanh nghĩ thế nào? và chỉ ra những cơ sở khiến tác giả khẳng định thành Đại La xứng đáng là kinh đô bậc nhất của đế vương muôn đời?

- Cơ sở lịch sử:

- Cơ sở địa lý:
- Cơ sở chính trị, văn hóa:

Câu 2. Viết một bài văn ngắn (khoảng 1 trang giấy thi) trình bày cảm nhận của em về vấn đề sau: Ảnh hưởng của môi trường sống đối với sự phát triển của trẻ em.